

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

PARLAMENT EUROPEJSKI

UWAGI LII POSIEDZENIA COSAC

Rzym, 30 listopada – 2 grudnia 2014 r.

(2015/C 181/01)

1. Śródkresowa ocena strategii „Europa 2020”

- 1.1. COSAC postrzega śródkresową ocenę strategii „Europa 2020” jako zasadniczy krok służący wyjściu z kryzysu finansowego i gospodarczego oraz wykorzystaniu w pełni potencjału europejskich gospodarek na rzecz wzrostu i zatrudnienia dzięki przywróceniu zaufania obywateli UE, przedsiębiorstw oraz rynków.
- 1.2. Biorąc pod uwagę postępy osiągnięte w realizacji celów strategii „Europa 2020”, COSAC jest zdania, że w odświeżonej strategii „Europa 2020” należałoby:
 - a) przyczynić się do zapewnienia lepszego dostosowania gospodarki realnej i gospodarki finansowej;
 - b) wyznaczyć ambitniejsze cele dotyczące zatrudnienia, ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz wdrożyć w trybie pilnym uzupełniające środki w tych obszarach, przy uwzględnieniu faktu, że ich realizacja była dotychczas w znacznej mierze niesatysfakcjonująca;
 - c) wykorzystywać wskaźniki społeczne określone w sprawozdaniu przedkładanym w ramach mechanizmu ostrzegania w celu monitorowania negatywnych konsekwencji społecznych oraz promowania pozytywnych środków w odniesieniu do ubóstwa, równości i włączenia społecznego;
 - d) poprawić zarządzanie strategią „Europa 2020” z zamiarem lepszej koordynacji w ramach europejskiego semestru celów i założeń strategii UE na rzecz wzrostu oraz z myślą o osiągnięciu lepszej równowagi między ograniczeniami budżetowymi a planem działań na rzecz wzrostu i konkurencyjności, jeśli chodzi o cele, wytyczne, inicjatywy i zalecenia dla poszczególnych krajów. W tym celu należałoby uwzględnić w europejskim semestrze priorytety dotyczące jednolitego rynku i konkurencyjności przemysłu;
 - e) w miarę możliwości opracować dodatkowe wskaźniki o wymiarze jakościowym zamiast obecnie funkcjonujących jednowymiarowych celów wyrażonych w liczbach, np. wskaźnik jakości zatrudnienia, który pomógłby w określeniu liczby ubogich pracujących;
 - f) odejść od uniwersalnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia celów i w niwelowaniu regionalnych dysproporcji między państwami członkowskimi i w ich obrębie, co ma zasadnicze znaczenie dla zapobiegnięcia rosnącym nierównościom regionalnym;
 - g) zwiększyć współodpowiedzialność za strategię „Europa 2020” na szczeblu regionalnym poprzez położenie mocniejszego akcentu na wymiar regionalny;
 - h) uznać, że państwa członkowskie poniosą fiasko w realizacji celów strategii, jeżeli jej wdrażanie będzie zorientowane centralnie z zastosowaniem podejścia odgórnego i niesprzyjającego włączeniu, co stanowi słaby punkt strategii.

- 1.3. COSAC jest przekonany, że przegląd strategii „Europa 2020” będzie skuteczniejszy, jeżeli zostanie przeprowadzony w ramach ogólnej strategii UE mającej na celu zarówno osiągnięcie wyższego poziomu wzrostu we wszystkich krajach europejskich, jak i zmniejszenie obecnie powiększających się dysproporcji w poziomie dobrobytu w obrębie UE. W tym celu zasadnicze znaczenie ma wsparcie popytu zagregowanego oraz uzupełnienie działań na rzecz konsolidacji budżetowej sprzyjających wzrostowi przy jednoczesnym wykorzystaniu zawartej w pakcie stabilności i wzrostu klauzuli elastyczności przynajmniej przez te państwa członkowskie, które są w stanie to zrobić.
- 1.4. W tym celu COSAC z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Rady Europejskiej (zob. konkluzje z dnia 23–24 października) do szybkiej realizacji wytycznych zawartych w Strategicznym programie Unii w okresie zmian, w szczególności tych, które dotyczą zatrudnienia, wzrostu gospodarczego, konkurencyjności, oraz tych, które służą upodmiotowieniu i ochronie obywateli Unii. W pełni popiera zachętę ze strony Rady Europejskiej pod adresem Komisji, Rady i państw członkowskich, by odzwierciedliły to podejście w konkretnych działaniach w ramach polityki.
- 1.5. COSAC w pełni popiera zamiar nowej Komisji dotyczący wystąpienia z inicjatywą uruchomienia 300 mld EUR dodatkowych inwestycji ze źródeł publicznych i prywatnych w latach 2015–2017. Przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie grupy zadaniowej pod przewodnictwem Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, mającej określić konkretne działania pobudzające inwestycje. Dotyczy to m.in. listy potencjalnie wykonalnych projektów o znaczeniu europejskim, które miałyby zostać rozpoczęte w krótkim i średnim terminie. W związku z tym COSAC wzywa instytucje UE, by niezwłocznie podjęły tę inicjatywę inwestycyjną. Jednocześnie zwraca uwagę, że sam wyżej wspomniany plan może nie być wystarczający do osiągnięcia celów zapisanych w strategii „Europa 2020”. Zatem przy okazji śródk okresowego przeglądu wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 należałoby rozpatrzyć zwiększenie zasobów przeznaczonych na realizację strategii.
- 1.6. COSAC apeluje, by wydatki publiczne związane z realizacją programów współfinansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych były całkowicie wyłączone z zakresu definicji deficytu strukturalnego zawartej w pakcie stabilności i wzrostu, ponieważ wydatki tego typu przyczyniają się do realizacji celów strategii „Europa 2020”, wspierają konkurencyjność, wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy, zwłaszcza gdy chodzi o zatrudnienie młodzieży.

2. Przyszłość UE – instytucje i parlamenty UE

- 2.1. COSAC zauważa, że większość parlamentów narodowych pozytywnie oceniła wprowadzanie w życie postanowień Traktatu z Lizbony nadających nowe uprawnienia parlamentom narodowym, uważając, że postanowienia te zostały zastosowane w miarę możliwości w najlepszy sposób, z pozytywnym skutkiem dla prawidłowego funkcjonowania Unii, zwłaszcza jeśli chodzi o informacje przekazywane przez instytucje UE, udział we współpracy międzyparlamentarnej oraz opinie w sprawie zgodności z zasadą pomocniczości.
- 2.2. COSAC zauważa, że niektóre parlamenty zwróciły uwagę na zbyt częste uciekanie się przez Komisję Europejską do aktów delegowanych, podczas gdy inne podkreśliły, że przedmiotem przekazania uprawnień nie powinny być istotne elementy aktu prawodawczego oraz że wykładnia pojęcia „okresu przekazania uprawnień” nie powinna prowadzić do przekazania uprawnień nieograniczonego w czasie. Zdaniem niektórych parlamentów takie praktyki mogą pozbawić parlamenty narodowe powierzonych im na mocy traktatów uprawnień do kontroli wszelkich zmian w przepisach będących przedmiotem przekazania uprawnień. Pełne zaangażowanie Parlamentu Europejskiego w procedurę wyrażania sprzeciwu i odwoływania uprawnień jest we wszystkich przypadkach postrzegane jako zapewniające demokratyczną kontrolę. Niektóre parlamenty zwróciły się o to, by w przyszłości przekazanie uprawnień nie przekraczało okresu pięciu lat, z możliwością jego automatycznego przedłużenia na jeszcze jeden okres pięciu lat, pod warunkiem przedstawienia sprawozdania przez Komisję Europejską.
- 2.3. COSAC popiera ideę publicznych konsultacji *ad hoc* ukierunkowanych na parlamenty narodowe, w tym specjalny rozdział sprawozdania Komisji podsumowującego konsultacje, poświęcony odpowiedziom parlamentów narodowych. COSAC zachęca Komisję Europejską do zbadania możliwości opracowania takiego specjalnego rozdziału.
- 2.4. COSAC przyjmuje z zadowoleniem dalsze starania o usprawnienie przyjmowania i uproszczenie wczesnych porozumień na etapie pierwszego czytania w ramach procesu ustawodawczego UE. Przyjmując do wiadomości krytykę ze strony parlamentów narodowych dotyczącą braku jawności i niedostatecznej kontroli trwających negocjacji na etapie rozmów trójstronnych, COSAC zachęca wszystkie instytucje UE do uwzględnienia tych zastrzeżeń. Jeżeli projekt zostanie istotnie zmieniony w trakcie negocjacji międzyinstytucjonalnych, COSAC zachęca parlamenty narodowe, by zwracały się do ich rządów o szczegółowe informacje oraz sprawowały kontrolę nad zmienianym projektem, zanim zostanie zawarte porozumienie w Radzie.

- 2.5. COSAC zauważa, że większość parlamentów opowiada się za stworzeniem nowych instrumentów zmierzających do zaangażowania parlamentów w proces decyzyjny UE bez formalnej zmiany traktatu. Najczęściej przewijające się sugestie (ich kompletny wykaz ujęto w 22. półrocznym sprawozdaniu) to ewentualność procedury „zielonej kartki”, intensywniejszy dialog polityczny, kontrola/rozpatrywanie projektów umów handlowych oraz usprawnienie procedury „żółtej kartki”. COSAC mógłby posłużyć się tymi sugestiami jako punktem wyjścia do dalszej dyskusji nad sposobami jeszcze większego zdynamizowania współpracy międzyparlamentarnej.
- 2.6. COSAC zachęca instytucje UE i państwa członkowskie do wszczęcia debaty nad donioślejszą rolą Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych, z uwzględnieniem ich uzupełniających się funkcji i zinstytucjonalizowanego związku między szczeblem europejskim i narodowym oraz z myślą o tym, że w debacie nad legitymacją demokratyczną i lepszym funkcjonowaniem Unii Europejskiej udział parlamentów narodowych w procesie decyzyjnym nie został jeszcze w pełni uwzględniony.
- 2.7. COSAC w pełni popiera większy udział parlamentów państw UE w międzyparlamentarnej współpracy na zasadach przewidzianych w traktatach, zwracając uwagę na to, że umożliwił on decydentom skuteczną kontrolę nad najistotniejszymi dossier UE. Ponadto współpraca międzyparlamentarna wzmocniła zdolność monitorowania rządów narodowych przez parlamenty narodowe i dała dowód, że jest ważnym instrumentem jakościowego i dogłębnego zaangażowania parlamentów narodowych w proces decyzyjny UE. W tym kontekście zasadnicze znaczenie dla wszystkich parlamentów ma wspólne działanie na rzecz wyboru kwestii, które zostaną poddane pod dyskusję, oraz w razie potrzeby urealnienia wniosków do przyjęcia, dotyczących dossier rozpatrywanych przez zgromadzenie prawodawcze UE.
- 2.8. COSAC zauważa, że w harmonogramie prac większości parlamentów brak debaty na temat dalszego przebiegu procesu integracji europejskiej; stwierdza jednak, że niektóre parlamenty zajmują w tej sprawie pozytywne stanowisko, uwzględniając w tym perspektywę federalną, a inne sprzeciwiają się takiemu procesowi.

3. **Rola UE w regionie Morza Śródziemnego i w Europie Wschodniej**

- 3.1. COSAC zauważa, że europejska polityka sąsiedztwa i jej rozwój to długoterminowy priorytet strategiczny Unii, którego kluczowe elementy stanowią Unia dla Śródziemnomorza i Partnerstwo Wschodnie.
- 3.2. COSAC zauważa, że region Morza Śródziemnego i Bliski Wschód to obszary o znaczeniu strategicznym dla UE i jej państw członkowskich; uważa, że po minionych dwudziestu latach, w ciągu których słusznie i z konieczności kładziono nacisk na rozszerzenie UE na północ i wschód, obecnie zasadnicze znaczenie ma przywrócenie strategicznego priorytetu południowym granicom Unii; podkreśla, że należy dalej nasilać obecność i widoczność Unii przez wiarygodne niesienie pomocy naszym partnerom regionalnym w ramach polityki sąsiedztwa, ze szczególnym naciskiem na wspieranie reform wewnętrznych, wzmocnianie instytucji demokratycznych, propagowanie trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i angażującego społeczeństwo obywatelskie, w zgodności z zasadą współodpowiedzialności i poczucia obowiązku.
- 3.3. COSAC z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego” z marca 2011 r., łącznie z harmonogramem jego realizacji, a także komunikat z marca 2014 r. zatytułowany „Polityka sąsiedztwa na rozdrożu”; podkreśla, że z uwagi na ciągły rozwój sytuacji politycznej i społeczno-gospodarczej w regionie politykę sąsiedztwa należy nieustannie aktualizować i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie w strukturze nowej Komisji Europejskiej koordynacji działań wysokiego przedstawiciela i komisarza odpowiedzialnego za politykę sąsiedztwa oraz ich pracowników oraz ma nadzieję na lepszą koordynację krajowych i unijnych strategii politycznych.
- 3.4. COSAC z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 8 października 2014 r. na temat strategii rozszerzenia Unii Europejskiej i najważniejszych wyzwań na lata 2014–2015, odnotowujący postępy państw Bałkanów Zachodnich w dziedzinie integracji europejskiej, oraz podkreśla znaczenie, jakie ma kontynuacja polityki rozszerzenia stanowiącej ważny wkład we wdrażanie reform wewnętrznych w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących.

- 3.5. COSAC z zadowoleniem przyjmuje niedawne odnowienie programów i inicjatyw opracowanych w ramach Unii dla Śródziemnomorza i podkreśla ich komplementarność ze środkami wsparcia przewidzianymi w polityce sąsiedztwa oraz ich zdolność przyciągnięcia i zaangażowania wielu podmiotów publicznych i prywatnych. COSAC zauważa również, że współpracę państw członkowskich z państwami regionu Morza Śródziemnego można uzupełnić nowymi wzorcami partnerstwa, priorytetowo traktując gruntowne, wspólne podejście wykraczające poza stosunki dwustronne i zdecentralizowaną współpracę, tak aby zwiększyć znaczenie szczebla niższego niż krajowy oraz zaangażować społeczeństwo obywatelskie i wszystkie istotne podmioty (stowarzyszenia, uczelnie, organizacje pozarządowe), z zachowaniem niezbędnej elastyczności w celu zapewnienia wykonalności programów. W tych ramach priorytetowe znaczenie należy nadać projektom w dziedzinie kultury i projektom dla nowych pokoleń.
- 3.6. COSAC wyraża zaniepokojenie groźbą dalszej destabilizacji sytuacji w Libii i podkreśla konieczność zachowania jej integralności terytorialnej i jedności narodowej; [wyraża zaniepokojenie] zagrożeniem bezpieczeństwa, jakie stwarza samozwańcze Islamskie Państwo Iraku i Lewantu (ISIL); [wyraża zaniepokojenie] niedawną eskalacją konfliktu na Bliskim Wschodzie, a jednocześnie zachęca Izraelczyków i Palestyńczyków do wznowienia negocjacji w celu wypracowania ostatecznego porozumienia, którego podstawą będzie rozwiązanie dwupaństwowe; [wyraża zaniepokojenie] impasem w negocjacjach w sprawie pokojowego rozwiązania konfliktu w Syrii. COSAC zachęca Unię do wypracowania wspólnych, silnych politycznie i skutecznych odpowiedzi, aby z większą determinacją dążyć do stworzenia nowej i zaktualizowanej regionalnej strategii bezpieczeństwa.
- 3.7. COSAC podkreśla, że nasilający się i utrzymujący się brak stabilności w regionie Morza Śródziemnego sprawia, że jeszcze bardziej istotne staje się opracowanie unijnej polityki migracyjnej stosującej zasady solidarności i podziału odpowiedzialności – również na płaszczyźnie finansowej – między państwami członkowskimi zgodnie z art. 80 TFUE; z zadowoleniem przyjmuje przyjęte przez Radę w dniu 10 października 2014 r. konkluzje zatytułowane „Podejmowanie działań w celu lepszego zarządzania przepływami migracyjnymi” i nakłania państwa członkowskie oraz instytucje europejskie do ich pełnego wdrożenia. W tym zakresie COSAC popiera przedstawione w nich trzy filary oparte na: współpracy z państwami trzecimi, ze szczególnym naciskiem na walkę z osobami przemycającymi ludzi i handlarzami ludźmi, wzmocnieniu zdolności Fronteksu do elastycznego i szybkiego reagowania na pojawiające się ryzyka i presję, a także pełnym i konsekwentnym wdrożeniu wspólnego europejskiego systemu azylowego, również poprzez ściślejszą współpracę operacyjną. W związku z tym COSAC podkreśla potrzebę poparcia nowej inicjatywy europejskiej pod nazwą „operacja Tryton”, która stanowi naturalne rozwinięcie udanego programu „Mare Nostrum” realizowanego przez rząd włoski, oraz potrzebę zapewnienia skutecznego wsparcia dla państw (zwłaszcza Turcji, Libanu i Jordanii), które najbardziej odczuwają napływ nowych uchodźców z Syrii.
- 3.8. COSAC wyraża poważne zaniepokojenie wznowionymi napięciami we wschodniej części regionu Morza Śródziemnego i wzywa Turcję do respektowania suwerennych praw Republiki Cypryjskiej w jej wyłącznej strefie ekonomicznej. COSAC pragnie również osiągnięcia postępów w prowadzonych pod egidą ONZ negocjacjach mających na celu rozwiązanie problemu cypryjskiego zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Narodów Zjednoczonych oraz wartościami i zasadami Unii Europejskiej.
- 3.9. COSAC potwierdza wagę unijnej polityki Partnerstwa Wschodniego. Dla UE i jej państw członkowskich zasadniczą kwestią pozostaje demokratyzacja, modernizacja i perspektywa rzeczywistego Partnerstwa Wschodniego, przy jednoczesnym uwzględnieniu regionalnych różnic w rozwoju i wynikającej z nich różnej zdolności pełnego zaangażowania się w te procesy. COSAC dostrzega też potrzebę przeglądu i aktualizacji celów Partnerstwa Wschodniego określonych we wspólnej deklaracji na szczycie Partnerstwa Wschodniego w Pradze.
- 3.10. COSAC z zadowoleniem przyjmuje ostatnie wybory parlamentarne na Ukrainie. Wybory te były ważnym etapem w dążeniu Ukrainy do utrwalenia demokratycznego charakteru wyborów zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami. COSAC sprzyja również tymczasowemu stosowaniu – począwszy od 1 listopada 2014 r. – ważnych części układu o stowarzyszeniu między UE i Ukrainą; będzie to kluczowy instrument służący przeprowadzeniu w przyszłych latach niezwykle potrzebnych reform na Ukrainie, popieranym przez UE. Ożywiony proces reform, w tym rozpoczęcie ogólnokrajowego dialogu narodowego, będzie miał zasadnicze znaczenie z uwagi na stowarzyszenie polityczne i integrację gospodarczą Ukrainy z UE, a także dla utrwalenia jedności i spójności wewnętrznej Ukrainy.
- 3.11. COSAC potępia zbrojną interwencję Rosji na Ukrainie; wzywa Rosję do podjęcia konkretnych kroków służących deeskalacji kryzysu we Wschodniej Ukrainie polegających na wstrzymaniu przerzutu uzbrojonych bojowników i broni przez granicę rosyjsko-ukraińską, zdystansowaniu się od działań uzbrojonych separatystów we wschodnich regionach Ukrainy i całkowitym poszanowaniu integralności terytorialnej i suwerenności Ukrainy.

- 3.12. COSAC wzywa instytucje UE i parlamenty państw członkowskich do ustalenia jasnych kryteriów dotyczących dalszego stosowania lub zniesienia sankcji wobec Federacji Rosyjskiej, zgodnie z wnioskami międzyparlamentarnej konferencji ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) i wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) z dnia 5–7 listopada; kryteria te powinny objąć między innymi całkowite wycofanie rosyjskich sił zbrojnych z okupowanych terytoriów Ukrainy i z rejonów graniczących z Ukrainą oraz potwierdzenie integralności terytorialnej Ukrainy, zarówno na Krymie, jak i w jej wschodnich regionach.
- 3.13. COSAC wzywa Rosję, by powróciła do roli strategicznego partnera UE w nowych pokojowych warunkach w regionie. Dla regionalnej i globalnej stabilności politycznej i gospodarczej w perspektywie średnio- i długoterminowej niezwykle ważne jest to, aby Federacja Rosyjska wykazała dążenie do utrzymywania z UE konstruktywnych stosunków opartych na współpracy.

4. Agencje UE i parlamenty narodowe

- 4.1. COSAC podkreśla ważną rolę, jaką agencje UE mogą odgrywać w realizacji polityki UE w różnych dziedzinach, w prowadzeniu niezależnych badań i dostarczaniu opartej na dowodach pomocy i ekspertyz instytucjom UE i państwom członkowskim, a tym samym pomagać instytucjom skupić się na podstawowych zadaniach polegających na kształtowaniu polityki i przyczyniać się do zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi i UE w głównych obszarach polityki.
 - 4.2. COSAC zauważa, że niektóre parlamenty wyraziły zastrzeżenia co do roli i funkcjonowania niektórych agencji UE, zwłaszcza w związku z brakiem odpowiedniego nadzoru, zarządzania i rozliczalności, ryzyka ulegania przez agencje interesom sektorowym, przydatności lub opłacalności agencji, ich nadmiernej liczby i możliwego powielania działań, oraz chciałyby, aby tym kwestiom poświęcono w przejrzysty sposób większą i bardziej szczegółową uwagę, zanim zostaną zaproponowane lub ustanowione kolejne agencje.
 - 4.3. COSAC popiera apel Parlamentu Europejskiego o wprowadzanie podstawy prawnej przy ustanawianiu agencji, które mogą realizować szczególne zadania wykonawcze powierzone im przez Parlament Europejski i Radę, zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą.
 - 4.4. COSAC uznaje za odpowiednie obecne mechanizmy, w oparciu o które agencje odpowiadają przed Parlamentem Europejskim, choć istotne znaczenie ma zbadanie instrumentów umożliwiających parlamentom narodowym monitorowanie takich agencji.
 - 4.5. COSAC zauważa, że obecnie tylko niektóre parlamenty narodowe wykorzystują w swojej działalności lub w ramach formalnych lub nieformalnych spotkań informacje lub ekspertyzy dostarczane przez agencje w formie analiz, sprawozdań, statystyk. Należy dalej poprawiać relacje między parlamentami narodowymi a agencjami UE przez zacieśnianie kontaktów i współpracy oraz przez zachęcanie agencji UE do jak najszerszego informowania parlamentów narodowych o ich działalności i programach prac.
-